

**34 620 J Wijziging van de begrotingsstaat van het Deltafonds voor het jaar 2016
(wijziging samenhangende met de Najaarsnota)**

Nr. 2 MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A. ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2016 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat van het Deltafonds.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Infrastructuur en Milieu,
M.H. Schultz van Haegen-Maas Geesteranus

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

2. De producten

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

2.2 De productartikelen

2.3 Bijlagen

A. Verdiepingsbijlage

B. Projectoverzichten

1. Leeswijzer

Algemeen

De opzet en structuur van de onderliggende suppletoire begroting voor het Deltafonds is gebaseerd op de rijksbegrotingsvoorschriften van het ministerie van Financiën.

Mede naar aanleiding van overleg met uw Kamer zijn in aanvulling op deze regelgeving voor dit fonds de onderstaande punten verwerkt voor de eerste suppletoire begroting.

- Naar aanleiding van de motie van de leden Van Helvert en Van Veldhoven (Kamerstukken II 2015-2016 34 475 XII, nr. 12) worden bij alle begrotingsartikelen op het Infrastructuurfonds en Deltafonds groter dan € 1 miljard de begrotingsmutaties boven de € 5 miljoen toegelicht. Dit heeft als praktische uitwerking dat bij de artikelen tussen de € 200 miljoen en € 1 miljard de ondergrens voor technische mutaties ook neerwaarts is bijgesteld. Voor beleidsmatige mutaties was er bij de artikelen van deze omvang reeds sprake van een ondergrens van € 5 miljoen. De norm voor het toelichten van de begrotingsmutaties op het niveau van artikelonderdeel is als volgt:

Norm bij te verklaren verschillen		
Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	5
=> 1000	5	5

- Het opnemen van gedetailleerde projectinformatie in de suppletoire begrotingen conform begroting en jaarverslag (brief van 4 november 2009 naar aanleiding van toezegging verbetering informatievoorziening bij WGO van 24 juni 2009);
- Het inzicht in de budgetten van de planuitwerkingen- en verkenningen programma's wordt vergroot door begrotingsmutaties expliciet in de MIRT tabellen zichtbaar te maken op projectniveau (toezegging WGO van 22 juni 2011);
- Mutaties op de beschikbare budgetten worden in de (niet voorgeschreven) Verdiepingsbijlage op artikelonderdeel niveau voor de volledige looptijd tot en met 2030 inzichtelijk gemaakt (in lijn met groeiparagraaf uit de begroting IenM voor 2013).

Opbouw

Dit wetsvoorstel kent een opbouw waarbij afhankelijk van de informatievraag- en behoefte verder kan worden ingezoomd. Deze verdiepingslag is als volgt opgebouwd.

1. Allereerst is de begroting(wet)staat voor het Deltafonds voor het jaar 2016 opgenomen. Deze dient ter autorisatie van de mutaties die op artikelniveau in de verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen worden voorgesteld.
2. Daarna is eerst op hoofdlijnen (paragraaf 2.1) inzicht verstrekt in de belangrijkste budgettaire voorstellen die leiden tot wijziging van de begroting. Hiermee kan snel een indruk worden verkregen van de inhoud van dit wetsvoorstel.
3. In de artikelgewijze toelichting (paragraaf 2.2) zijn in de tabellen «Budgettaire gevolgen van uitvoering» de mutaties in de 2e suppletoire begroting uitgesplitst in miljoenennota- en overige mutaties 2e suppletoire begroting. De miljoenennotamutaties zijn reeds in de, aan uw Kamer voorgelegde, ontwerpbegroting 2017 (Kamerstukken II, 2016/2017, 34 550 J, nr. 2) toegelicht. De overige mutaties 2e suppletoire begroting worden onder de tabellen op het niveau van het artikelonderdeel toegelicht. Dit rekening houdend met de norm zoals hierboven is aangegeven.
4. Als onderdeel van de artikelgewijze toelichting is in de verdiepingsbijlage (paragraaf 2.3 deel A) door middel van een meerjarige mutatietafel op artikelonderdeelniveau de

aansluiting gemaakt tussen de vorige stand van de begroting en de nu voorgestelde stand. Dit voor de volledige looptijd van het fonds.

5. Tenslotte zijn in de verdiepingsbijlage (paragraaf 2.3 deel B) van dit wetsvoorstel de MIRT projecttabellen met de realisatieprojecten alsmede de verkenningen en planuitwerking programma's opgenomen waarin de begrotingsmutaties op projectniveau zichtbaar zijn gemaakt. Deze MIRT- tabellen zijn in ieder geval voorzien van toelichtingen indien sprake is :

- van een wijziging (anders dan door de verwerking van prijsbijstelling) in het taakstellend projectbudget groter dan 10% of meer dan € 10 miljoen ;
- van een wijzigingen groter dan 1 jaar in de oplevering van het project.

2. De producten

Dit wetsvoorstel sluit aan bij de Najaarsnota 2016 van het Ministerie van Financiën en bevat alleen begrotingsmutaties die betrekking hebben op de uitvoering van reeds ingezet beleid.

De mutaties zijn hieronder in tabelvorm weergegeven en toegelicht.

De budgettaire gevolgen van de begrotingsmutaties zijn verder onder 2.2 op de productartikelen zichtbaar gemaakt.

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangsten mutaties

Suppletioire mutaties 2016 (Tweede suppletioire begroting) (in € mln.)			
	Art.	Uitgaven	Ontvangsten
Stand ontwerpbegroting 2016		1.211,5	1.211,5
Stand vastgestelde begroting 2016		1.211,5	1.211,5
Stand 1e suppletioire begroting 2016		1.259,9	1.259,9
- mutaties Miljoenennota 2017 (uitkomst 2016)		25,2	25,2
- mutaties 2e suppletioire begroting			
<u>Kaderrelevante mutaties</u>			
1. Saldo 2016	div.	-123,1	7,0
2. Desaldering HWBP-2	1	2,9	2,9
3. Overboeking naar Provinciefonds	1 en 6	-20,6	-20,6
4. Diverse overboekingen	1,5,7 en 6	-0,2	-0,2
Overige mutaties		0,2	0,2
Stand 2e suppletioire begroting		1.144,3	1.274,4

1. Saldo 2016

Op het Deltafonds is sprake van een voordelig saldo van € 130,1 miljoen; dit saldo wordt gevormd door € 123,1 miljoen aan lagere uitgaven en € 7,0 miljoen aan hogere ontvangsten. Het voordelig saldo wordt in 2017 aan het Deltafonds toegevoegd, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de artikelgewijze toelichting (paragraaf 2.2).

2. Desaldering HWBP-2

De hogere ontvangsten hebben betrekking op de afrekeningen van het project Zettingsvloeiing Spui en het Innovatie project Dijk op Veen 2. De hogere ontvangsten worden toegevoegd aan het HWBP-2.

3. Overboeking naar Provinciefonds

Dit betreft een overboeking naar het Provinciefonds ad € 20,6 miljoen in verband met een bijdrage aan de provincie Limburg ten behoeve van het project Ooijen Wanssum. De bijdrage van het Rijk aan het project Ooijen Wanssum is voor het realiseren van de prioritaire maatregelen van de waterveiligheidsdoelstelling 1/250ste van de Maaswerken.

4. Diverse overboekingen

- Naar en van het ministerie van Economische Zaken
Diverse overboekingen van het van en naar het ministerie van Economische Zaken

voor Koeien en Kansen, Informatiehuis Marien, Inpassingsplan Borssele en windpark Drentse Monden.

- Naar RVO
Via hoofdstuk XII wordt € 0,3 miljoen overgeboekt naar het RVO welke de uitvoering verzorgt van de te verstrekken subsidie aan het International Groundwater Resources Assessment Centre (IGRAC) loopt via RVO.
- Naar Gemeentefonds
Voor het vervolg onderzoek "Marken boven Water" wordt een bijdrage € 0,1 miljoen geleverd aan de Gemeente Waterland via het Gemeente fonds.
- Naar en van hoofdstuk XII
Van hoofdstuk XII wordt met name € 0,2 miljoen overgeboekt ten behoeve van (TBES) Toekomstbestendig Ecologisch Systeem.

2.2 De productartikelen

Hieronder worden alle beleidsmatig relevante mutaties op het niveau van het artikelonderdeel zichtbaar gemaakt, en waar zinvol en relevant, ook toegelicht (zie leeswijzer). In de verdiepingsbijlage is een meerjarige mutatietabel opgenomen op artikelonderdeelniveau met daarbij de aansluiting tussen de vorige stand van de begroting en de nu voorgestelde stand. Dit voor de volledige looptijd van het fonds.

Artikel 1 Investeren in waterveiligheid

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Tweede suppletoire begroting 2016 (Bedragen € 1 000)					
1 Investeren in waterveiligheid	Stand Vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(2)+(3)+(4)
Verplichtingen	1.014.493	1.621.196	-789.472	-220.102	611.622
Uitgaven	661.112	681.728	24.035	-137.028	568.735
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		100%			100%
1.01 Grote projecten waterveiligheid	567.349	605.860	-156.870	-43.228	405.762
1.01.01 Programma HWBP-2 Waterschapsprojecten	301.396	338.164	-126.327	-3.245	208.592
1.01.02 Programma HWBP-2 Rijksprojecten	5.900	5.295	-165	468	5.598
1.01.03 Ruimte voor de rivier	227.930	228.859	-28.992	-19.795	180.072
1.01.04 Maaswerken	32.123	33.542	-1.386	-20.656	11.500
1.02 Overige aanlegprojecten Waterveiligheid	84.808	64.184	181.123	-91.992	153.315
1.02.01 Verkenningen en planuitwerkingsprogramma	27.916	27.844	-7.875	-18.152	1.817
1.02.02 Realisatieprogramma	56.892	36.340	188.998	-73.840	151.498
1.03 Studiekosten	8.955	11.684	-218	-1.808	9.658
1.03.01 Studie en onderzoekskosten	8.955	11.684	-218	-1.808	9.658
1.03.02 Overige studiekosten	0	0	0	0	0
1.04 GIV/PPS	0	0	0	0	0
1.09 Ontvangsten Investeren in waterveiligheid	186.950	187.995	10.564	9.950	208.509
1.09.01 Ontvangsten waterschappen HWBP-2	152.320	153.544	275	2.934	156.753
1.09.02 Overige ontvangsten HWBP-2	0	0	0	0	0
1.09.03 Ontvangsten waterschappen nHWBP	29.000	29.000	51	0	29.051
1.09.04 Overige ontvangsten nHWBP	0	0	0	0	0
1.09.05 Overige aanleg ontvangsten	5.630	5.451	10.238	7.016	22.705

1.01 Grote projecten waterveiligheid

De overige mutaties 2^e suppletoire begroting op dit artikelonderdeel zijn in grote lijnen opgebouwd uit drie mutaties die per saldo leiden tot een verlaging van € 43,2 miljoen. Een verlaging ad € 35,6 miljoen als gevolg van de verwerking van het saldo 2016, een overboeking naar het Provinciefonds van € 10,5 miljoen en een desaldering van € 2,9 miljoen.

Saldo 2016

Op dit artikelonderdeel is sprake van een voordelig saldo van € 35,6 miljoen. De lagere kasrealisatie heeft betrekking op de projecten:

- Ruimte voor de Rivier (€ 19,8 miljoen): De lagere kasrealisatie in 2016 komt met name
 - 1) Het versnellen van Fase 2 IJsseldelta. Dit heeft als consequentie dat een deel van de werkzaamheden in fase 1 overbodig zijn, dan wel onderdeel worden van fase 2. Hierdoor verschuift een deel van het werk. Veiligheidsniveau wordt wel gehaald. (omvang van bijstelling is ca € 6,5 miljoen).
 - 2) Bij het project Hagestein Opheusden is sprake van diverse claims van de opdrachtnemer. De onderhandelingen over de afwikkeling van deze claims zijn gaande waardoor er spanning op de planning is ontstaan. In afwachting van de claim, wordt er niet het gehele bedrag maar een deel betaald (omvang van bijstelling is ca. € 6 miljoen).
 - 3) Aanvullend zijn er nog enkele kleinere verschuivingen, waarvan vertraging in de uitvoering van Veessen Wapenveld (door discussie met aannemer over claims) de belangrijkste is.
 - 4) De afrekening in 2015 van Lent is gunstiger uitgevallen dan voorzien. Door onvoorziene

teruggave van de BTW compensatie wordt per saldo minder gerealiseerd. (omvang van bijstelling is ca € 5,5 miljoen). Deze zachte meevaller wordt binnen het programma gehouden.

- Zandmaas (€ 9,5 miljoen): Omdat het contract met een van de betrokken externe bureaus vroegtijdig is ontbonden wordt er in 2016 minder gerealiseerd.
- HWBP-2 onvoorzien (€ 5,4 miljoen): De post onvoorzien wordt doorgeschoven naar latere jaren,
- HWBP-2 waterschapsprojecten (€ 11 miljoen): Dit is een saldo van enerzijds, € 21 miljoen lagere uitgaven omdat de eindafrekening van ZSK West Zeeuws Vlaanderen doorschuift naar 2017. Het project wordt later opgeleverd in verband met geen overeenstemming over afhandeling van een aantal claims. Hiertegenover staan meerkosten waarover wel overeenstemming is deze zijn naar verwachting € 9,6 miljoen.
- Project Dijkversterking Eiland van Dordrecht Oost (€ 6,3 miljoen): Een hogere kasrealisatie ten behoeve van de bevoorschotting (binnen de toegestane 80%-norm).
- Project Ameland Betonblokken (€ 3,8 miljoen): Een hogere kasrealisatie in verband met een door de aannemer gewijzigde uitvoeringsplanning.

Het voordelig saldo wordt in 2017 aan dit artikelonderdeel toegevoegd, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft.

Overboeking naar Provinciefonds

Dit betreft een overboeking naar het Provinciefonds ad € 20,6 miljoen, waarvan € 10,5 miljoen ten laste van artikelonderdeel 01 "Grote projecten waterveiligheid" en € 10,1 miljoen ten laste van artikelonderdeel 02 "Overige projecten waterveiligheid", in verband met een bijdrage aan de provincie Limburg ten behoeve van het project Ooijen Wanssum. De bijdrage van het Rijk aan Ooijen Wanssum is voor het realiseren van de prioritaire maatregelen van de waterveiligheidsdoelstelling van de Maaswerken.

Desaldering

De hogere ontvangsten hebben betrekking op de afrekeningen van het project Zettingvloeiing Spui en het Innovatie project Dijk op Veen 2. De hogere ontvangsten worden toegevoegd aan het HWBP-2.

01.02 Overige projecten Waterveiligheid

De overige mutaties 2^e suppletoire begroting op dit artikelonderdeel zijn in grote lijnen opgebouwd uit twee mutaties die per saldo leiden tot een verlaging van € 92,0 miljoen. Een verlaging ad € 82,0 miljoen als gevolg van de verwerking van het saldo 2016, een overboeking naar het Provinciefonds van € 10,1 miljoen.

Saldo 2016

Op dit artikelonderdeel is in 2016 sprake van een onderprogrammering van € 70,4 miljoen. Ten opzichte van de programmering wordt er € 11,6 miljoen minder gerealiseerd, wat leidt tot een voordelig saldo van € 82 miljoen. De lagere realisatie ten opzichte van de programmering betreft:

- Project Ambitie Afsluitdijk (€ 8,2 miljoen): Het verzoek van de provincie Friesland (namens de regionale partijen) voor een bijdrage uit de ambitiegelden voor de Vismigratierivier komt later dan verwacht (huidige verwachting december 2016). Dit betekent dat betaling nu voor 2017 wordt voorzien.
- Het project Kribverlaging Pannerdensch Kanaal (€ 3,2 miljoen): Omdat de aanbestedingsprocedure langer heeft geduurd dan vooraf voorzien valt de kasrealisatie in 2016 lager uit.

Het voordelig saldo wordt in 2017 aan dit artikelonderdeel toegevoegd, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft.

Overboeking naar Provinciefonds

Dit betreft een overboeking naar het Provinciefonds ad € 20,6 miljoen, waarvan € 10,5 miljoen ten laste van artikelonderdeel 01 "Grote projecten waterveiligheid" en € 10,1 miljoen ten laste van artikelonderdeel 02 "Overige projecten waterveiligheid", in verband met een bijdrage aan de provincie Limburg ten behoeve van het project Ooijen Wanssum. De bijdrage van het Rijk aan Ooijen Wanssum is voor het realiseren van de prioritaire maatregelen van de waterveiligheidsdoelstelling van de Maaswerken.

01.09 Ontvangsten

De overige mutaties 2^e suppletoire begroting op dit artikelonderdeel zijn in grote lijnen opgebouwd uit twee mutaties die per saldo leiden tot een verhoging van € 10,0 miljoen. Een verhoging ad € 7 miljoen als gevolg van de verwerking van het saldo 2016 en een desaldering van € 2,9 miljoen.

Saldo 2016

Op dit artikelonderdeel is sprake van een voordelig saldo van € 7 miljoen. De hogere ontvangsten betreffen verkoop van vastgoed. Delen van de percelen die verworven zijn, zijn uiteindelijk niet nodig voor de werkzaamheden. Deze overhoeken worden nu weer verkocht. Het voordelig saldo wordt in 2017 aan dit artikelonderdeel toegevoegd, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft.

Desaldering

De hogere ontvangsten hebben betrekking op de afrekeningen van het project Zettingsvloeiing Spui en het Innovatie project Dijk op Veen 2. De hogere ontvangsten worden toegevoegd aan het HWBP-2.

Verplichtingen

De verplichtingenmutatie betreft een verlaging van € 238 miljoen direct gerelateerd aan de hierboven toegelichte kasmutaties. Daarnaast wordt een hogere verplichtingenrealisatie verwacht ad € 17 miljoen ten laste van HWBP-2.

Artikel 2 Investeren in zoetwatervoorzieningen

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Tweede suppletoire begroting 2016 (Bedragen € 1 000)

2 Investeren in zoetwatervoorziening	Stand Vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(2)+(3)+(4)
Verplichtingen	41.620	40.786	-82	-2.255	38.449
Uitgaven	49.603	49.411	-9.549	-2.648	37.214
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		11%			90%
2.01 Aanleg waterkwantiteit	0	0	0	0	0
2.01.01 Verkenningen en planuitwerking waterkwantiteit	0	0	0	0	0
2.01.02 Realisatieprogramma waterkwantiteit	0	0	0	0	0
2.02 Overige waterinvesteringen zoetwatervoorziening	47.293	46.748	-9.583	-2.648	34.517
2.02.01 Verkenningen en planuitwerking zoetwatervoorziening	0	49	-49	0	0
2.02.02 Realisatieprogramma zoetwatervoorziening	47.293	46.699	-9.534	-2.648	34.517
2.03 Studiekosten	2.310	2.663	34	0	2.697
2.03.01 Studie en onderzoekskosten Deltaprogramma	2.310	2.663	34	0	2.697
2.03.02 Overige studiekosten	0	0	0	0	0
2.09 Ontv. Inv. in Waterkwant. en zoetwatervoorz.	4.859	5.839	878	0	6.717
2.09.01 Ontvangsten zoetwatervoorzieningen	4.859	5.839	878	0	6.717
2.09.02 Overige ontvangsten	0	0	0	0	0

2.02 Overige waterinvesteringen zoetwatervoorziening

De overige mutaties 2^e suppletoire begroting op dit artikelonderdeel betreft de verwerking van het saldo 2016.

Saldo 2016

Op dit artikelonderdeel is sprake van een voordelig saldo van € 2,6 miljoen. Deze in 2016 lagere uitgaven worden veroorzaakt door:

- Luwtmaatregelen Hoornse Hop (€ 1 miljoen): Door een herijking van modelberekeningen vergen de planuitwerking en voorbereiding een langere tijdsduur dan bij de was voorzien.
- Zoetwatermaatregelen (€ 1,6 miljoen): De uitvoeringsplanning van een aantal zoetwatermaatregelen is aangepast op basis van bestuurlijk overleg, hiervoor zijn de benodigde middelen over de jaren geactualiseerd.

Het voordelig saldo wordt in 2017 aan dit artikelonderdeel toegevoegd, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft.

Verplichtingen

De verplichtingenmutatie is voor een bedrag van € 2,3 miljoen direct gerelateerd aan de hierboven toegelichte kasmutaties.

Artikel 3 Beheer, onderhoud en vervanging

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Tweede suppletoire begroting 2016 (Bedragen € 1 000)					
3 Beheer, onderhoud en vervanging	Stand Vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(2)+(3)+(4)
Verplichtingen	268.257	172.500	21.801	-8.310	185.991
Uitgaven	206.336	214.939	-1.335	6.374	219.978
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		100%			100%
3.01 Watermanagement	6.991	7.034	13		7.047
3.01.01 Watermanagement	6.991	7.034	13		7.047
3.02 Beheer en Onderhoud	199.345	207.905	-1.348	6.374	212.931
3.02.01 Waterveiligheid	144.666	144.666	716	323	145.705
3.02.02 Zoetwatervoorziening	17.416	17.416	3.484		20.900
3.02.03 Vervanging	37.263	45.823	-5.548	6.051	46.326
3.09 Ontvangsten					
3.09.01 Ontvangsten					

3.02 Beheer en onderhoud

De overige mutaties 2^e suppletoire begroting op dit artikelonderdeel zijn in grote lijnen opgebouwd uit twee mutaties die per saldo leiden tot een verhoging van € 6,4 miljoen. Een verhoging ad € 6,1 als gevolg van de verwerking van het saldo 2016 en overboekingen van voor een bedrag van € 0,3 miljoen.

Saldo 2016

Op dit artikelonderdeel is sprake van een nadelig saldo van € 6,1 miljoen. Dit saldo wordt veroorzaakt door:

- Project Stuwen in de Lek (€ 7,1 miljoen): In 2016 wordt ten laste van dit project meer gerealiseerd. Dit vloeit met name voort uit de wijze van verdeling van activiteiten (en de hoogte hiervan) over de uitvoeringsjaren. De aannemer heeft hier de vrijheid in.
- Vervanging en renovatie (€ 1,0 miljoen): In 2016 wordt een bedrag van € 1 miljoen doorgeschoven naar latere jaren doordat de integrale opdrachtverlening van V&R tranche 3

heeft langer geduurd dan voorzien. De uitvoering van het onderzoeksprogramma is daardoor later opgestart.

Het nadelig saldo wordt in 2017 op dit artikelonderdeel in mindering gebracht, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft.

Overboekingen

Dit betreft de bijdragen van het ministerie van Economische Zaken ten behoeve van het project Gaswinning Oppenhuizen, Windenergiegebied Hollandse Kust en voor het opstellen van een inpassingsplan net op zee Borssele en een overboeking van hoofdstuk XII van €0,2 miljoen ten behoeve van het Toekomstbestendig Ecologisch Systeem (TBES).

Verplichtingen

De verplichtingenmutatie is betreft het project Stroomlijnen en het project Stuwen in de Lek waar respectievelijk € 5 en 3 miljoen minder verplichtingen aangegaan dan begroot. Ten laste van het project Stuwen in de Lek zijn in 2016 minder verplichtingen aangegaan omdat eind 2015 er naast het hoofdcontract het ook gelukt is een contract voor de bediening te gunnen waarvan de gunning in 2016 voorzien was. De lagere verplichtingenrealisatie op het project stroomlijnen komt doordat er voor de post onvoorzien in 2016 geen verplichtingen zijn aangegaan.

Artikel 5 netwerkgebonden kosten en overige uitgaven

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Tweede suppletoire begroting 2016 (Bedragen € 1 000)					
5 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	Stand Vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(2)+(3)+(4)
Verplichtingen	282.366	280.986	15.298	30	296.314
Uitgaven	270.063	274.517	21.873	30	296.420
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		<i>100%</i>			<i>100%</i>
5.01 Apparaat	214.647	215.481	7.230	40	222.751
5.01.01 Staf Deltacommissaris	1.826	2.398	-360		2.038
5.01.02 Apparaatskosten RWS	212.821	213.083	7.590	40	220.713
5.02 Overige uitgaven	73.279	73.932	-253	-10	73.669
5.02.01 Overige netwerkgebonden uitgaven	71.318	71.183	1.042	-10	72.215
5.02.02 Programma-uitgaven DC	1.961	2.749	-1.295		1.454
5.02.03 Overige uitgaven					
5.03 Investeringsruimte	-17.863	-14.896	14.896		
5.03.01 Programmeerruimte	-17.863	-14.896	14.896		
5.03.02 Beleidsruimte					
5.09 Netwerkgebonden kosten en overige ontvangsten					
5.09.01 Overige ontvangsten					
5.10 Saldo van de afgesloten rekeningen		59.381			59.381
5.10.01 Voordelig saldo Deltafonds		59.381			59.381

Op dit artikel vallen de Overige mutaties 2^e suppletoire begroting binnen de norm bij te verklaren verschillen (zie leeswijzer) en worden derhalve niet nader toegelicht.

Artikel 6 Bijdrage andere begrotingen Rijk

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Tweede suppletioire begroting 2016 (Bedragen € 1 000)					
6 Bijdragen t.l.v. begroting Hoofdstuk XII	Stand Vastgestelde begroting	Stand 1e suppletioire begroting	Mutaties 2e suppletioire begroting		Stand 2e suppletioire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletioire begroting	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(2)+(3)+(4)
Ontvangsten	1.019.652	1.006.686	13.511	-20.664	999.533
<i>6.09 Bijdragen ten laste van begroting Hoofdstuk XII</i>	<i>1.019.652</i>	<i>1.006.686</i>	<i>13.511</i>	<i>-20.664</i>	<i>999.533</i>
6.09.01 Bijdragen ten laste van begroting Hoofdstuk XII	1.019.652	1.006.686	13.511	-20.664	999.533

6.09 Bijdragen ten laste van begroting Hoofdstuk XII

De neerwaartse bijstelling van de ontvangsten is het gevolg van de volgende overboekingen :

- Overboeking naar Provinciefonds
Dit betreft een overboeking naar het Provinciefonds ad € 20,6 miljoen in verband met een bijdrage aan de provincie Limburg ten behoeve van het project Ooijen Wanssum. De bijdrage aan Ooien Wanssum van het Rijk is voor het realiseren van de prioritaire maatregelen van de waterveiligheidsdoelstelling van de Maaswerken.
- Naar en van het ministerie van Economische Zaken
Diverse overboekingen van het van en naar het ministerie van Economische Zaken (per saldo € 0,1 miljoen van het ministerie EZ) voor Koeien en Kansen, Informatiehuis Marien, Inpassingsplan Borssele en windpark Drentse Monden.
- Naar RVO
Via hoofdstuk XII wordt € 0,3 miljoen overgeboekt naar het RVO welke de uitvoering verzorgt van de te verstrekken subsidie aan het International Groundwater Resources Assessment Centre (IGRAC) loopt via RVO.
- Naar Gemeentefonds
Voor het vervolg onderzoek "Marken boven Water" wordt een bijdrage € 0,1 miljoen geleverd aan de Gemeente Waterland via het Gemeente fonds.

Artikel 7 Investeren in waterkwaliteit

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Tweede suppletioire begroting 2016 (Bedragen € 1 000)					
7 Investeren in waterkwaliteit	Stand Vastgestelde begroting	Stand 1e suppletioire begroting	Mutaties 2e suppletioire begroting		Stand 2e suppletioire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletioire begroting	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(2)+(3)+(4)
Verplichtingen	17.907	17.993	13.570	-2.505	29.058
Uitgaven	24.347	39.306	-17.378	-7.531	14.397
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		68%			93%
<i>7.01 Realisatieprogramma Kaderrichtlijn water</i>	<i>22.217</i>	<i>37.226</i>	<i>-11.024</i>	<i>-7.101</i>	<i>-25.226</i>
7.01.01 Realisatieprogramma Kaderrichtlijn water	22.217	37.226	-11.024	-7.101	19.101
<i>7.02 Overige aanlegprojecten waterkwaliteit</i>	<i>2.130</i>	<i>2.080</i>	<i>182</i>	<i>182</i>	<i>2.262</i>
7.02.01 Overige aanlegprojecten waterkwaliteit	2.130	2.080	182	182	2.262
<i>7.03 Studiekosten waterkwaliteit</i>			<i>995</i>	<i>-430</i>	<i>565</i>
7.03.01 Studiekosten waterkwaliteit			995	-430	565
<i>7.09 Ontvangsten investering in waterkwaliteit</i>			<i>224</i>		<i>224</i>
7.09.01 Ontvangsten investeringen in waterkwaliteit			224		224

7.01 Realisatieprogramma Kaderrichtlijn water

De overige mutaties 2^e suppletoire begroting op dit artikelonderdeel betreft de verwerking van het saldo 2016.

Saldo 2016

Op dit artikelonderdeel is sprake van een voordelig saldo van € 7,1 miljoen. Dit saldo wordt veroorzaakt door:

- KRW 1^e tranche (€ 2,3 miljoen): Lagere kasuitgaven doordat de voorziene risicoreservering dit jaar niet nodig blijkt te zijn.
- KRW 2^e en 3^e tranche (€ 4,8 miljoen): Lager kasuitgaven met name vanwege een vertraging bij de uitvoering van de planstudie herstel gebied Brunnermond.

Het voordelig saldo wordt in 2017 aan dit artikelonderdeel toegevoegd, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft.

Verplichtingen

De verplichtingenmutatie is voor een bedrag van € 2,1 miljoen direct gerelateerd aan de hierboven toegelichte kasmutatie met betrekking tot de KRW 2^e en 3^e tranche. Daarnaast wordt artikelonderdeel studiekosten waterkwaliteit met € 0,4 miljoen verlaagd in verband met een overboeking naar het RVO welke de uitvoering verzorgt van de te verstrekken subsidie aan het International Groundwater Resources Assessment Centre (IGRAC) en een overboeking van € 0,1 miljoen aar ministerie van Economische Zaken ten behoeve van het project Koeien en Kansen.

2.3 Verdiepingsbijlage

A. Verdiepingsbijlage

In de verdiepingsbijlage is per productartikel een meerjarige (voor de volledige looptijd van het fonds) begrotingsmutatietabel op artikelonderdeelniveau opgenomen. In deze tabel worden de mutaties vanaf de ontwerpbegroting 2016 weergegeven, waarbij de Voorjaarsnotamutaties zijn verbijzonderd. De Voorjaarsnotamutaties worden in de artikelgewijze toelichting (paragraaf 2.2) conform de normering toegelicht.

Artikel 1 Investeren in waterveiligheid	Totaal mutatie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 1.01 Grote projecten waterveilig.		567.349	385.415	308.537	250.317	275.940	128.509	159.800	135.500	138.179	5.842	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		38.511	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire begroting 2016 artikelonderdeel 1.01 Grote projecten waterveilig.		605.860	385.415	308.537	250.317	275.940	128.509	159.800	135.500	138.179	5.842	0	0	0	0	0
Kasschuiven Waterveiligheid	0	-157.689	-12.656	13.542	16.428	-5.620	-84.681	-87.800	-59.148	56.283	-5.842	327.183				
Prijscompensatie 2016	6.325	819	1.160	1.271	1.151	1.125	86	234	145	334						
Ruimte voor de Rivier	-25.448					-25.448										
Vrijval HWBP-2	-327.183											-327.183				
Zwakke schakels Petten	-19.714									-19.714						
Mutaties Miljoenennota 2017		-156.870	-11.496	14.813	17.579	-29.943	-84.595	-87.566	-59.003	36.903	-5.842	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2017 artikelonderdeel 1.01 Grote projecten waterveilig.		448.990	373.919	323.350	267.896	245.997	43.914	72.234	76.497	175.082	0	0	0	0	0	0
Saldo 2016: Investerings in waterveiligheid	0	-35.618	35.618													
Bijdrage aan PF: Ooijen-Wanssum	-10.544	-10.544														
Ontvangsten HWBP-2	2.934	2.934														
Overige mutaties 2e supplettoire begroting 2016		-43.228	35.618	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand tweede supplettoire begroting 2016 artikelonderdeel 1.01 Grote projecten waterveilig.		405.762	409.537	323.350	267.896	245.997	43.914	72.234	76.497	175.082	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 1.02 Overige aanlegprojecten Waterveiligheid		84.808	206.164	321.752	383.314	248.140	728.210	498.083	409.706	360.588	410.963	444.865	493.919	403.365	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		-20.624	-2.202	-811	400	400	400	400	400	400	400	400	8.400	400	0	0
Stand eerste supplettoire begroting 2016 artikelonderdeel 1.02 Ov.aanlegprojecten Waterveilig.		64.184	203.962	320.941	383.714	248.540	728.610	498.483	410.106	360.988	411.363	445.265	502.319	403.765	0	0
Afsluitdijk Verzorgingsplaatsen A7/fietspad	29.800	10.300			2.000	2.000	2.000	3.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	500		
Basisregistraties ondergrond	0	-410										410				
Bijdrage regio Havendammen	6.900					6.900										
Inpassen minregels prijsbijstelling	0	-17.863											17.863			
Inundatieschade Ontpoldering Noordwaard	275												275			
Kasschuiven	2	188.546	-11.630	-38.597	-37.480	24.690	84.534	70.196	68.579	-27.589	25.304	-246.436	-99.897	-218		
Kribverlaging Pannerdensch Kanaal	18.300												18.300			
Kustwacht: Onderhoud Dornier vliegtuigen	0			-5.500	-5.500	-5.500	-5.500	49.500	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500			
Maakbare programmering	0		-5.236	-6.266	-4.899	-4.038		5.236	6.266	4.899	4.038					
Ontwerpbureau	0	-250	-400	-400	-400	-400	-400	-400	-400	-400	-400	4.650	-400	-400		
Prijscompensatie 2016	23.107	832	605	731	814	732	2.475	2.665	2.622	2.475	2.747	-4.817	9.794	1.432		
Ramingsbijstelling Deltafonds	0		-12.819	-13.790	-13.790	-13.790	-9.906	-12.819	-12.819	-12.819	-12.819	14.844	92.577	7.950		
Risicoreservering BASIS ICT	0		-1.600									1.600				
Subsidieregeling Innovatie Ketenwater	-32	-32														
Verlenging Deltafonds															374.070	374.070
Vrijval HWBP-2	186.310				-31.812							218.122				
WBI2023	25.000							25.000								
Eenvoudig Beter	0		-19.131	-9.310	-1.840	-1.080	-120						5.401		26.080	
Mutaties Miljoenennota 2017		181.123	-50.211	-73.132	-92.907	9.514	73.083	142.378	60.748	-36.934	15.370	-15.127	40.413	9.264	400.150	374.070
Stand ontwerpbegroting 2017 artikelonderdeel 1.02 Overige aanlegprojecten Waterveiligheid		245.307	153.751	247.809	290.807	258.054	801.693	640.861	470.854	324.054	426.733	430.138	542.732	413.029	400.150	374.070

Artikel 1 Investeren in waterveiligheid	Totaal mutatie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo 2016: Investerings in waterveiligheid	0	-81.959	81.959													
Bijdrage aan PF: Ooijen-Wanssum	-10.057	-10.057														
Capaciteitsstudie Westerschelde	60	60														
Onderzoek Marken boven water	-36	-36														
Overige mutaties 2e supplettoire begroting 2016		-91.992	81.959	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand tweede supplettoire begroting 2016 artikelonderdeel 1.02 Overige aanlegprojecten Waterveiligheid		153.315	235.710	247.809	290.807	258.054	801.693	640.861	470.854	324.054	426.733	430.138	542.732	413.029	400.150	374.070
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 1.03 Studiekosten		8.955	7.205	400	400	350	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		2.729	352	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire begroting 2016 artikelonderdeel 1.03 Studiekosten		11.684	7.557	400	400	350	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Expertise Centrum Kosten/Baten	100												100			
Kasschuiven	0	-218	1.451	580	520	580	500						-3.413			
NKWK en Ruimtelijke Adaptatie	3.313												3.313			
Mutaties Miljoenennota 2017		-218	1.451	580	520	580	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2017 artikelonderdeel 1.03 Studiekosten		11.466	9.008	980	920	930	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo 2016: Investerings in waterveiligheid	0	-1.798	1.798													
Onderzoek Marken boven water	-20	-20														
Bijdrage min. OCW: Klimaatadaptief wonen op Marken	10	10														
Overige mutaties 2e supplettoire begroting 2016		-1.808	1.798	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand tweede supplettoire begroting 2016 artikelonderdeel 1.03 Studiekosten		9.658	10.806	980	920	930	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 1.04 GIV/PPS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire begroting 2016 artikelonderdeel 1.04 GIV/PPS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Miljoenennota 2017		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2017 artikelonderdeel 1.04 GIV/PPS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige mutaties 2e supplettoire begroting 2016		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand tweede supplettoire begroting 2016 artikelonderdeel 1.04 GIV/PPS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven stand ontwerpbegroting 2016 Inv. in waterveiligheid		661.112	598.784	630.689	634.031	524.430	856.719	657.883	545.206	498.767	416.805	444.865	493.919	403.365	0	0
Totaal uitgaven stand eerste supplettoire begroting 2016 Inv. in waterveiligheid		681.728	596.934	629.878	634.431	524.830	857.119	658.283	545.606	499.167	417.205	445.265	502.319	403.765	0	0
Totaal uitgaven stand ontwerpbegroting 2017 Inv. in waterveiligheid		705.763	536.678	572.139	559.623	504.981	846.107	713.095	547.351	499.136	426.733	430.138	542.732	413.029	400.150	374.070
Totaal uitgaven stand tweede supplettoire begroting 2016 Inv. in waterveiligheid		568.735	656.053	572.139	559.623	504.981	846.107	713.095	547.351	499.136	426.733	430.138	542.732	413.029	400.150	374.070

Artikel 3 Beheer, onderhoud en vervanging	Totaal mutatie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 3.01 Watermanagement		6.991	6.989	6.989	6.989	6.989	6.989	6.989	6.989	7.014	7.014	7.014	7.211	6.816	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		43	29	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire begroting 2016 artikelonderdeel 3.01 Watermanagement		7.034	7.018	7.017	6.989	6.989	6.989	6.989	6.989	7.014	7.014	7.014	7.211	6.816	0	0
Prijscompensatie 2016	170	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	14	13		
Verlening Deltafonds	13.658														6.829	6.829
Mutaties Miljoenennota 2017		13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	14	13	6.829	6.829
Stand ontwerpbegroting 2017 artikelonderdeel 3.01 Watermanagement		7.047	7.031	7.030	7.002	7.002	7.002	7.002	7.002	7.027	7.027	7.027	7.225	6.829	6.829	6.829
	0															
Overige mutaties 2e supplettoire begroting 2016	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand tweede supplettoire begroting 2016 artikelonderdeel 3.01 Watermanagement		7.047	7.031	7.030	7.002	7.002	7.002	7.002	7.002	7.027	7.027	7.027	7.225	6.829	6.829	6.829
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 3.02 Beheer, onderhoud en vervanging		199.345	134.096	141.234	134.496	90.923	134.135	234.181	225.313	239.284	292.827	231.321	226.212	223.754	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		8.560	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire begroting 2016 artikelonderdeel 3.02 Beheer, onderhoud vervanging		207.905	134.096	141.234	134.496	90.923	134.135	234.181	225.313	239.284	292.827	231.321	226.212	223.754	0	0
Bijdrage min EZ: Arcadis	134		134													
Bijdrage min EZ: Project Wind op zee	3.451		3.451													
Bijdrage min EZ: The Ocean Cleanup	300		300													
Kasschuiven	0	-5.625	29.319	16.476	19.121	15.292	-10.841	10.321	-14.430	-33.693	-20.294	-13.293	7.427	220		
Kustwacht: Onderhoud Dornier vliegtuigen	-55.000							-55.000								
Omzetting kerntaken Basis ICT RWS	-12.400		-1.300	-1.100	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000		
Prijscompensatie 2016	3.625	392	320	304	301	211	244	272	297	252	310	241	247	234		
Verlenging Deltafonds	446.416														223.208	223.208
Zwakke schakels Petten	19.714									19.714						
Mutaties Miljoenennota 2017		-1.348	28.339	15.680	18.422	14.503	-11.597	-45.407	-15.133	-14.727	-20.984	-14.052	6.674	-546	223.208	223.208
Stand ontwerpbegroting 2017 artikelonderdeel 3.02 Beheer, onderhoud en vervanging		206.557	162.435	156.914	152.918	105.426	122.538	188.774	210.180	224.557	271.843	217.269	232.886	223.208	223.208	223.208
Saldo 2016: Beheer, onderhoud en vervanging	0	6.051	-6.051													
Bijdrage min EZ: Gaswinning Oppenhuizen	12		12													
Bijdrage min EZ: net op zee Hollandse Kust (zuid)	36		36													
Bijdrage min EZ: Windenergiegebied Hollandse Kust	30		30													
Van Hoofdstuk XII: Omgevingsvisie	35		35													
Van Hoofdstuk XII: Toekomstbestendig Ecologisch Systeem	150		150													
Bijdrage min EZ: Inpassingsplan Borssele	60		60													
Overige mutaties 2e supplettoire begroting 2016		6.374	-6.051	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand tweede supplettoire begroting 2016 artikelonderdeel 3.02 Beheer en onderhoud		212.931	156.384	156.914	152.918	105.426	122.538	188.774	210.180	224.557	271.843	217.269	232.886	223.208	223.208	223.208
Totaal uitgaven stand ontwerpbegroting 2016 B&O en verv.		206.336	141.085	148.223	141.485	97.912	141.124	241.170	232.302	246.298	299.841	238.335	233.423	230.570	0	0
Totaal uitgaven stand eerste supplettoire begroting 2016 B&O en verv.		214.939	141.114	148.251	141.485	97.912	141.124	241.170	232.302	246.298	299.841	238.335	233.423	230.570	0	0
Totaal uitgaven stand ontwerpbegroting 2017 B&O en verv.		213.604	169.466	163.944	159.920	112.428	129.540	195.776	217.182	231.584	278.870	224.296	240.111	230.037	230.037	230.037
Totaal uitgaven stand tweede supplettoire begroting 2016 B&O en verv.		219.978	163.415	163.944	159.920	112.428	129.540	195.776	217.182	231.584	278.870	224.296	240.111	230.037	230.037	230.037

Artikel 5 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	Totaal mutatie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 5.01 Apparaat		214.647	206.160	209.156	206.834	204.994	205.562	201.790	204.289	205.811	206.810	207.308	207.307	207.330		
Mutaties Voorjaarsnota 2016		834	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 5.01 Apparaat		215.481	206.160	209.156	206.834	204.994	205.562	201.790	204.289	205.811	206.810	207.308	207.307	207.330	0	0
Bijdrage min EZ: Arcadis	10	10														
Bijdrage min EZ: Project Wind op zee	1.112	1.112														
Bijdrage min Wonen en Rijksdienst: Grote wateren	1.380	1.380														
Bijdrage min Wonen en Rijksdienst: Verkoopactiviteiten RBV	5.676		473	473	473	473	473	473	473	473	473	473	473	473		
CAO Loonakkoord 2015	17.797	1.561	1.353	1.353	1.353	1.353	1.353	1.353	1.353	1.353	1.353	1.353	1.353	1.353		
Loonbijstelling 2016	36.197	2.892	2.778	2.818	2.787	2.762	2.770	2.770	2.770	2.770	2.770	2.770	2.770	2.770		
Maakbare programmering	0		5.236	6.266	4.899	4.038		-5.236	-6.266	-4.899	-4.038					
Omzetting kerntaken Basis ICT RWS	12.400		1.300	1.100	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000		
Ontwerpbureau	5.050	250	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400		
Prijscompensatie 2016	4.895	425	412	417	412	408	352	345	350	353	355	355	355	355		
Staf deltacommissaris	-400	-400														
Verlenging Deltafonds	427.364														213.682	213.682
Mutaties Miljoenennota 2017		7.230	11.952	12.827	11.324	10.434	6.348	1.105	80	1.450	2.313	6.351	6.351	6.352	213.682	213.682
Stand ontwerpbegroting 2017 artikelonderdeel 5.01 Apparaat		222.711	218.112	221.983	218.158	215.428	211.910	202.895	204.369	207.261	209.123	213.659	213.658	213.682	213.682	213.682
Bijdrage min EZ: Gaswinning Oppenhuizen	5	5														
Bijdrage min EZ: Windpark Drentse Monden	35	35														
Overige mutaties 2e suppletioire begroting 2016		40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand tweede suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 5.01 Apparaat		222.751	218.112	221.983	218.158	215.428	211.910	202.895	204.369	207.261	209.123	213.659	213.658	213.682	213.682	213.682
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven		73.279	67.565	67.547	67.192	67.199	65.389	65.569	65.593	65.868	66.008	66.004	67.739	63.860	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		653	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven		73.932	67.565	67.547	67.192	67.199	65.389	65.569	65.593	65.868	66.008	66.004	67.739	63.860	0	0
Bijdrage min EZ: Aardbevingsbestendigheid	904	904														
Bijdrage min Wonen en Rijksdienst: Grote wateren	-48.000		-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000		
Evaluatie Deltaprogramma	-130	-130														
Prijscompensatie 2016	1.707	158	138	138	138	125	125	126	126	126	127	127	131	122		
Staf deltacommissaris	-1.185	-1.185														
Verlenging Deltafonds	119.964														59.982	59.982
Mutaties Miljoenennota 2017		-253	-3.862	-3.862	-3.862	-3.875	-3.875	-3.874	-3.874	-3.874	-3.873	-3.873	-3.869	-3.878	59.982	59.982
Stand ontwerpbegroting 2017 artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven		73.679	63.703	63.685	63.330	63.324	61.514	61.695	61.719	61.994	62.135	62.131	63.870	59.982	59.982	59.982
Bijdrage min EZ: Informatiehuis Marien	90	90														
CPB/KIRE	-100	-100														
Overige mutaties 2e suppletioire begroting 2016		-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.02 Overige uitgaven		73.669	63.703	63.685	63.330	63.324	61.514	61.695	61.719	61.994	62.135	62.131	63.870	59.982	59.982	59.982

Artikel 6 Bijdragen andere begrotingen Rijk	Totaal mutatie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ontwerpbegroting 2016 art.ond.6.09 Ten laste van begroting lenM		1.019.652	902.925	928.123	954.310	858.250	1.200.153	1.091.950	947.928	1.040.072	1.039.437	1.035.883	1.025.854	1.004.198		
Mutaties Voorjaarsnota 2016		-12.966	-5.877	170	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	0	0
Stand eerste supplettoire begroting 2016 art.ond.6.09 Ten laste van begroting lenM		1.006.686	897.048	928.293	954.710	858.650	1.200.553	1.092.350	948.328	1.040.472	1.039.837	1.036.283	1.026.254	1.004.598	0	0
Afsluitdijk Verzorgingsplaatsen A7/fietspad	19.500				2.000	2.000	2.000	3.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	500		
Basisregistraties ondergrond	-410	-410														
Bijdrage min EZ: Aardbevingsbestendigheid	904	904														
Bijdrage min EZ: Arcadis	144	144														
Bijdrage min EZ: Project Wind op zee	4.563	4.563														
Bijdrage min EZ: The Ocean Cleanup	300	300														
Bijdrage Provinciefonds: Zoetwatermaatregelen	-87	-87														
Bijdrage min Wonen en Rijksdienst: Grote wateren	-46.628	1.380	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000		
Bijdrage min Wonen en Rijksdienst: Verkoopactiviteiten RBV	5.676		473	473	473	473	473	473	473	473	473	473	473	473		
CAO Loonakkoord 2015	17.797	1.561	1.353	1.353	1.353	1.353	1.353	1.353	1.353	1.353	1.353	1.353	1.353	1.353		
Evaluatie Deltaprogramma	-130	-130														
Kasschuif Deltafonds	0		-150.000			150.000										
Kustwacht: Onderhoud Dornier vliegtuigen	-55.000			-5.500	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500			
Loonbijstelling 2016	36.197	2.892	2.778	2.818	2.787	2.762	2.770	2.770	2.770	2.770	2.770	2.770	2.770	2.770		
Prijscompensatie 2016	32.080	2.394	2.149	2.172	2.202	1.995	2.646	2.646	2.646	2.646	2.646	2.646	2.646	2.646		
Ramingsbijstelling Deltafonds	-153.828		-12.819	-13.790	-13.790	-13.790	-9.906	-12.819	-12.819	-12.819	-12.819	-12.819	-12.819	-12.819		
Uitvoeringsbesluit Blankenburgverbinding	-1.148									-1.148						
Eenvoudig Beter	-37.151		-19.131	-9.310	-1.840	-1.080	-120								-5.670	
Verlenging Deltafonds	2.295.292														1.147.646	1.147.646
Mutaties Miljoenennota 2017		13.511	-179.197	-25.784	-16.315	134.213	-10.284	-12.077	-13.077	-14.225	-13.077	-13.077	-13.077	-9.077	1.141.976	1.147.646
Stand ontwerpbegroting 2017 art.ond.6.09 Ten laste van begroting lenM		1.020.197	717.851	902.509	938.395	992.863	1.190.269	1.080.273	935.251	1.026.247	1.026.760	1.023.206	1.013.177	995.521	1.141.976	1.147.646
Bijdrage aan min EZ: Koeien en Kansenproject	-130	-130														
Bijdrage aan PF: Ooijen-Wanssum	-20.601	-20.601														
Bijdrage min EZ: Gaswinning Oppenhuizen	17	17														
Bijdrage min EZ: Informatiehuis Marien	90	90														
Bijdrage min EZ: Inpassingsplan Borssele	60	60														
Bijdrage min EZ: net op zee Hollandse Kust (zuid)	36	36														
Bijdrage min EZ: Windenergiegebied Hollandse Kust	30	30														
Bijdrage min EZ: Windpark Drentse Monden	35	35														
Capaciteitsstudie Westerschelde	60	60														
Omgevingsvisie/ Bijdrage aan RWS	35	35														
CPB/KIRE	-100	-100														
Onderzoek Marken boven water	-56	-56														
Bijdrage min. OCW: Klimaatadaptief wonen op Marken	10	10														
Toekomstbestendig Ecologisch Systeem	150	150														
Subsidie IGRAC	-300	-300														
Overige mutaties 2e supplettoire begroting 2016		-20.664	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand tweede supplettoire begroting 2016 art.ond.6 Bijdr.t.l.v. begroting Hoofdstuk XII		999.533	717.851	902.509	938.395	992.863	1.190.269	1.080.273	935.251	1.026.247	1.026.760	1.023.206	1.013.177	995.521	1.141.976	1.147.646
Totaal ontvangsten stand ontwerpbegroting 2016 Bijdr. andere begr. Rijk		1.019.652	902.925	928.123	954.310	858.250	1.200.153	1.091.950	947.928	1.040.072	1.039.437	1.035.883	1.025.854	1.004.198	0	0
Totaal ontvangsten stand eerste supplettoire begroting 2016 Bijdr. andere begr. Rijk		1.006.686	897.048	928.293	954.710	858.650	1.200.553	1.092.350	948.328	1.040.472	1.039.837	1.036.283	1.026.254	1.004.598	0	0
Totaal ontvangsten stand ontwerpbegroting 2017 Bijdr. andere begr. Rijk		1.020.197	717.851	902.509	938.395	992.863	1.190.269	1.080.273	935.251	1.026.247	1.026.760	1.023.206	1.013.177	995.521	1.141.976	1.147.646
Totaal uitgaven stand tweede supplettoire begroting 2016 Bijdr.t.l.v. begroting Hoofdstuk XII		999.533	717.851	902.509	938.395	992.863	1.190.269	1.080.273	935.251	1.026.247	1.026.760	1.023.206	1.013.177	995.521	1.141.976	1.147.646

B. Projectoverzichten

In deze bijlage zijn de MIRT projecttabellen met de realisatieprojecten alsmede de verkenningen en planuitwerking programma's opgenomen waarin de begrotingsmutaties op projectniveau zichtbaar zijn gemaakt. Deze MIRT- tabellen zijn in ieder geval voorzien van toelichtingen indien sprake is:

- van een wijziging (anders dan door de verwerking van prijsbijstelling) in het taakstellend projectbudget groter dan 10% of meer dan € 10 miljoen;
- van een wijziging groter dan 1 jaar in de oplevering van het project.

De stand 'vorig' betreft de stand in de Miljoenennota 2016.

Artikel 1 Investeren in waterveiligheid

Tweede Hoogwaterbeschermingsprogramma

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2016 (Bedragen x € 1 mln.)

Projectoverzicht tweede Hoogwaterbeschermingsprogramma (1.01.01/02)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Project HWBP-2					2021	2021	
Projecten Nationaal							
HWBP-2 Rijksprojecten	2	1	199	199			
HWBP-2 Waterschapsprojecten	209	212	2.470	2.467			
Overige projectkosten (Programmabureau)	4	4	45	45			
afrondingen	-1		1	1			
Programma	214	217	2.715	2.712			
Begroting (DF 1.01.01/02)	214	217					

Ruimte voor de Rivier

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2016 (Bedragen x € 1 mln.)

Projectoverzicht Ruimte voor de Rivier (1.01.03)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Project RvdR					2019	2019	
Projecten Nationaal							
Projectbudget RvdR	180	200	2.362	2.362			
afrondingen							
Programma	180	200	2.362	2.362			
Begroting (DF 1.01.03)	180	200					

Maaswerken

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2016 (Bedragen x € 1 mln.)

Projectoverzicht Maaswerken (1.01.04)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Project Maaswerken							
Projecten Zuid-Nederland							
Grensmaas	2	2	151	151	2017/2024	2017/2024	
Zandmaas	10	30	397	407	2017/2020	2017/2020	1
afrondingen							
Programma	12	32	548	558			
Begroting (DF 1.01.03)	12	32					

1. Het projectbudget van Ooijen-Wanssum is met € 10,1 miljoen verlaagd in verband met een bijdrage aan de provincie Limburg ten behoeve van het project Ooijen Wanssum. De bijdrage aan Ooijen Wanssum van het Rijk is voor het realiseren van de prioritaire maatregelen van de waterveiligheidsdoelstelling 1/250ste van de Maaswerken.

Realisatieprogramma waterveiligheid

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2016 (Bedragen x € 1 mln.)							
<i>Projectoverzicht Realisatieprogr. (1.02.02)</i>							
	Kasbudget 2016		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Waterveiligheid							
Projecten Nationaal							
Programma HWBP							
HWBP Rijksprojecten	3	4	601	601			2020
HWBP Waterschapsprojecten	106	106	4.171	4.171			
HWBP Overige projectkosten (programmabureau)	7	5	78	78			
Deltafaciliteit Deltares			26	26			2013
Maatregelen i.r.t. rivierversuiming	8	10	191	191			2018
Overige onderzoeken en kleine projecten	16	15	1.166	1.166			
Wettelijk BeoordelingsInstrumentarium 2023			25	25			
Projecten Zuidwest-Nederland							
Dijkversterking en Herstel steenbekleding	7	5	815	815			2018
Projecten Noordwest-Nederland							
Afsluitdijk	4	6	869	869			2022
Projecten Oost-Nederland							
Kribverlaging Pannerdensch Kanaal afrondingen		2	3	18	18		2019
Programma	151	156	7.960	7.960			
Begroting (DF 1.02.02)	151	226					
Overprogrammering (-)		70					
Verkenningen en Planuitwerking waterveiligheid							
Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2016 (Bedragen x € 1 mln.)							
<i>Verkenningen en Planuitwerkingen (1.02.01)</i>							
	Budget		Openstelling		Toelichting		
	Huidig	Vorig	Huidig	Vorig			
Verplicht							
Projecten Noord-Holland, Utrecht en Flevoland							
EPK Planuitw. en verkenningen Waterveiligheid (mn Afsluitdijk)		6	7				
Ambitie Afsluitdijk		14	14				
Gebonden							
Projecten Zuid-Nederland							
Ooijen-Wanssum		111	121				1
Projecten Oost-Nederland							
Ruimte voor de Rivier (Ijsseldelta Kampen)		121	121				na 2020
Projecten Noord-Nederland							
Integrale verkenning Legger Vlieland en Terschelling		3	3				2017
Projecten Zuidwest-Nederland							
Zandhonger Oosterschelde (Roggenplaat)		7	6				2018
Bestemd		14	14				
<i>Projecten in voorbereiding:</i>							
Projecten Nationaal							
Beheer, Onderhoud en Vervanging nieuwe aanleg (LCC)							
Steenbestortingen							
Projecten Zuidwest-Nederland							
- Rijksstructuurvisie Grevelingen-Volkerak Zoommeer							
- Zandhonger Oosterschelde							
- Tidal Test Centre Grevelingen							
- Overige projecten in voorbereiding							
<i>Signaleerde risico's:</i>							
Totaal programma planuitwerking en verkenning		276	285				
Begroting DF 1.02.01		276	285				

1. Het projectbudget van Ooijen-Wanssum is met € 10,5 miljoen verlaagd in verband met een bijdrage aan de provincie Limburg ten behoeve van het project Ooijen Wanssum. De bijdrage

aan Ooijen Wanssum van het Rijk is voor het realiseren van de prioritaire maatregelen van de waterveiligheidsdoelstelling 1/250ste van de Maaswerken.

Artikel 2 Investering in zoetwatervoorziening

Realisatieprogramma zoetwatervoorziening

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2016 (Bedragen x € 1 mln.)

Projectoverzicht realisatieprogramma (2.02.02)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Zoetwatervoorziening							
Projecten Nationaal							
Innovatie KRW	0	0	70	70			
Projecten Zuidwest-Nederland							
Besluit Beheer Haringvlietsluizen	29	29	76	76	2018	2018	
Overige projecten							
Luwtemaatregelen Hoomse Hop	1	2	17	17	2020	2020	
Zoetwatermaatregelen	4	6	137	137			
Afrondingen	1						
Programma	35	37	300	300			
Begroting (DF 2.02.02)	35	37					

Verkenningen en Planuitwerking zoetwatervoorziening

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2016 (Bedragen x € 1 mln.)

Verkenningen en plantuitw. programma (2.02.01)	Budget		Oplevering/openstelling		Toelichting
	Huidig	Vorig	Huidig	Vorig	
Projectomschrijving					
Verplicht					
Projecten Nationaal					
EPK Planuitwerking en verkenningen Zoetwatervoorziening		15	15		
Projecten Zuid-Nederland					
Roode Vaart		10	10		
Bestemd					
-					
afrondingsverschillen					
Totaal programma planuitwerking en verkenning		25	25		
Begroting DF 2.02.01		25	25		

Artikel 7 Investeren in waterkwaliteit

Realisatieprogramma Kaderrichtlijn water

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2016 (Bedragen x € 1 mln.)

Realisatieprogramma Kaderrichtlijn water (7.01.01)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving							
Projecten waterkwaliteit							
Projecten Nationaal							
KRW 1e tranche	9	11	41	40	2015	2015	
KRW 2e en 3e tranche	10	15	569	575	2027	2027	
afrondingen							
Totaal programma	19	26	610	615			
Begroting DF 7.01.01	19	26					

Realisatieprogramma waterkwaliteit

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2016 (Bedragen x € 1 mln.)

<i>Realisatieprogramma waterkwaliteit (7.02.01)</i>	Kasbudget 2016		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving							
Projecten waterkwaliteit							
Projecten Nationaal							
Verruiming vaargeul Westerschelde	1	1	25	25	2010	2010	
Projecten Noordwest-Nederland							
Natuurlijker Markermeer	1	1	8	8	2015	2015	
Projecten Zuidwest-Nederland							
Natuurcompensatie Perkpolder afrondingen			3	3	2015	2015	
Totaal programma	2	2	36	36			
Begroting DF 7.02.01	2	2					